

ВЕРЕСЕНЬ 1976 SEPTEMBER

АЖАК

КЛИЧЕМО "СОС!!!" ДО ВСІХ ДОВЖНИКІВ!

Як ми остерігали наших читачів у попередньому числі "Юнака" та "Готуйсь", що Поштовий Уряд Канади може нам відібрати привілей висилки журналів т. зв. другою класою, ця небезпека для правильної появи й існування пластових журналів вже не тільки грозить, але **заіснувала**. Ми втратили привілей дешевої висилки журналів другою класою, бо більшість відборців не ввели передплати.

Не зважаючи на наші постійні упіщення, більшість відборців журналів, на жаль, не є передплатниками, але післяплатниками. Кличемо на порятунок і віримо, що довжники відізнаються на наше "СОС".

**Адміністрація журналів "Готуйсь"
і "Юнак"**

ВАЖЛИВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

● **Зміну адреси** просимо оплачувати сумою 50 центів. Це є кошт виготовлення нової адресної плити.

● **Виготовлення кліш** у "Пластовому Шляху" оплачують ті, хто присилає фотографії.

● **За зміну американських чеків**, згідно з канадським банківим законом, доплачуємо 50 центів. Просимо цю суму добавляти до передплат, висланих чеками.

Пластове видавництво уже повний рік у новому приміщенні Багато пошти все ще блукає по старих адресах. Нова адреса:

**2150 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1M8
Canada**

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- **дає ПОЗИКИ**
- та
- **приймає ОЩАДНОСТІ.**
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

**Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998**

**Пластуні і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хав зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака",
подаючи свою давню й нову адресу

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont

ЮНАК

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

ВЕРЕСЕНЬ 1976 Ч.9 (157) РІК XIV
Інтернаціональне стандартно-серійне число, 0044-1384

Редагує колегія.
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:
ст. пл. Уляна Близнан,
пл. сен. Тоня Горохович,
гетьм. вірл. Ксеня Одежинська,
ст. пл. Юрій Павлічко,
пл. сен. Олександра Юзенів.

● Усі редакційні матеріали слід слати
на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти
мову, як теж скорочувати й виправляти
одержані матеріали згідно з пластовою
термінологією, пластовими виховними
напрямами та вимогами
юнацького віку читачів.

ЗМІСТ

2	Марія Заньковецька — ясна зірка театру	Подруга Гребля
3	Український обрядовий хліб	Г. Котович
6	Олімпія (Із щоденника новітнього Одисея)	Розбанич
8	Фоторепортер питає	
	Снажи хороше українське слово...	Л. Кульбан
9	Сторінка здоров'я	В. Соханівський
	Золотий кораблик (назва)	Ю. Ярмаш
10	Успіхи наших друзів — Олег Сохан	**
11	Молоде перо: Покинений	М. Рамач
	Ніколи поетом	Я. Барна
12	Дівчинка і чарівник	Л. Полякова
13	1000-річчя Австрії	Р. Мельничун
	Я за щастя (вірш)	і Б. Ямінський
15	Звідки взялися "крилаті слова"?	І. Світличний
16	Місячна назка	**
17	Гриби	В. Ярошенко
18	Історія кольорової телевізії	Н. Панченко
19	Зоре моя світанкова	М. Біланюк
		В. Романюк
20	Пісня про пластові курені	і Ю. Фельдман
21	Прецілі (правдиві пригоди братчиків)	Р. Юзенів
		М. Турчин
		і Р. Юзенів
22	Слово юначки на поматуральних святкуваннях	Я. Цибульська
23	Листування	
24	Хроніка	
28	Список датків на пресфонд. Замість квітів на могили	

● На обкладинці: Берізки — фото ст. пл. гетьм. вірл. Ксені
Одежинської.

● Ілюстратори цього числа: пл. сен. Д. Даревич, І. Кузів, пл.
сен. В. Гарпун-Пилишенко, ст. пл. Р. Юзенів.

ГУТІРКА З ЮНИМИ ДРУЗЬЯМИ

МАРІЯ ЗАНЬКОВЕЦЬКА — ЯСНА ЗІРКА ТЕАТРУ

*Театр — це велика виховна школа...
(Марія Заньковецька)*

Дорогі Подруги і Друзі!

Не так легко розповісти коротко про життя і талант цієї геніяльної артистки, про її великі заслуги для України.

— Розповідайте про найголовніше, — захотіла Христина. — Ми знаємо, що вона геніяльна, рівняють її з артистками світовими — з Сарою Бернард, Елеонорою Дузе, Джеммою Белянчіні. Але чому її заслуги для нас аж такі великі? Було ж у нас багато славних артистів.

Граючи на сцені, вона викликувала своєю грою співпереживання глядачів, будила у них національну свідомість, силу духа, бо зображуючи долю українок з усіма їх радостями, надіями й скорботами та болями, знайомила глядача з психікою українки, з її духовним багатством, з'єднувала прихильність до неї, виховувала глядачів. Були випадки у театрі, що глядачі, зокрема молодь, забувалися і криком виявляли своє обурення на поведінку негативних персонажів на сцені. Олич юнак, коли Зінка (з драми "Дві сім'ї" М. Кропивницького) заподіяла собі смерть і в залі почувся плач, прибіг до сцени і осканеніло домагався, щоб спустити завісу. Він не міг дивитися на знущання над жінкою. Геній артистки проявлявся в тому, що вона граючи ролі і збиточного підлітка, і трагічної наймички, і зальотної кокетки і достойної дами, вживалася в них цілком, передавала всі відтінки почуттів чудовим голосом з такою досконалістю, що застала навіть російського шовініста, критика О. Суворіна, признатись: "... іншої такої акторки я ніколи не бачив". З неймовірною справжністю на сцені переживала і жах, і страждання, і жадобу любови та життя, і розпук, і гнів за себе і за весь світ, і милу дитячу наївність, з болем могла ридати, а одночасно ніколи на сцені не втрачала самоконтролі.

— Хочеться знати про неї більше, про її життя, походження... Розповідайте, подруго! — присуваючись ближче до мене, просили юначки.

Марія Заньковецька

Народилася 22 травня 1860 р. в селі Зінках біля Ніжина (звідсіля і псевдо), справжнє прізвище її Адамовська, а за чоловіком Хлистова. Її батьки дрібні дідачі, як і військовик чоловік, не бажали бачити її артисткою. У дитинстві захоплювалася розповідями бабусі про чари української мітології, любила й досконало вміла наслідувати поведінку й вияви характеру інших людей. Щоб переконатись, що товариш брата її справді любить, удала мертву (юнак, побачивши її лежачу серед квітів, зімлів!). У кабінеті батька наслідувала стару поміщицю настільки правдиво, що батько не пізнав доньки.

Одружившись, виїхала з чоловіком до Бендер в Молдавії. Там зустрілася з Миколою Садовським і спільно давали театральні вистави. Жила в Гельсінках деякий час і там вчилася співу. У 1882 році дебютує в ролі Наталки Полтавки в професійній трупі М. Кропивницького. І з цього часу починається тріумфальний творчий шлях артистки. Виступала в Петербурзі, Москві, відвідала Галичину, згодом від 1907 р. до 1922 р. працювала у постійних театрах Києва. Громадянство влаштувало святкування 25-річчя і 40-річчя її творчої праці. Померла 4. X. 1934 р. у Києві.

Нічого не жаліла Заньковецька для рідного театру: з радістю їздила по селах і містечках України, щоб своїм мистецтвом будити в широких масах любов до Рідного Краю. Вона свідомо відмовилась від розкошів царської сцени, залишаючись у театрах переслідуваної "указами" України. Тому й захоплювалася нею молодь, яка попадаючи в екстаз, демонструвала свої патріотичні почуття тим, що замість коней сама запрягалась і відвозила улюблену артистку після вистави додому, або несли її на стільці по місті, співаючи пісні.

Не дивуйтеся, Друзі, чому хочемо, щоб і Ви хоч дещо знали про цю славну артистку. Славних артистів в українських театрах було більше. Про них згодом.

Подруга Гребля

УКРАЇНСЬКИЙ ОБРЯДОВИЙ ХЛІБ

“Хліб і вода — козацька їда” каже пословиця. Коли саме людина почала пекти хліб, невідомо. Археологи припускають, що це сталося 25 тисяч років тому. Але від найдавніших часів майже у всіх релігіях хліб мав символічне значення: до нього люди молилися, ним причащалися, його приносили в жертву.

І в такому хліборобському народі, як український, ні одне свято, ні одна важлива подія не відбувається без хліба. Хлібом вітають новонародженого, хлібом-сіллю зустрічають гостей, без хліба не може бути весілля, хлібом провадять на вічний спочинок.

Але ми розрізняємо два роди хлібів: звичайний та обрядовий. “Обрядовий” хліб — це різне обрядове печиво, не лише різдвяне чи великоднє, але й те, що пеклося з різних інших нагод. Залежно від його призначення, походження та вигляду обрядовий хліб у нашому народі має різні назви і його приготують різними способами. Печення звичайного хліба мало в нас також свою обрядовість. Коли тісто росло, не можна було голосно говорити ні грукати дверима. Посадивши хліб у піч, господиня не повинна була сідати, щоб хліб не “впав”. Перше ніж починали краяти спечений хліб, робили на його підставі знак хреста ножем, а як кусник хліба впав на землю, завжди цілували його, коли підносили. На столі під святими образами завжди мусів лежати хоч кусник хліба, як дар Богові.

Обрядові печива, зв'язані із святом Різдва — це калачі, пироги й книші. У старій, всім

Жайворонки

відомій щедрівці співаємо: “Застеляйте столи та все килимами... Та кладіть калачі з ярої пшениці. Круглий калач символізує вічне життя, а три калачі, один поверх другого, символізують св. Трійцю. Книш — це хліб начинюваний смаженою цибулею. Найчастіша форма кругла із загорненими до середини краями. Книші були призначені для душ померших, які під час Святої Вечері приходили до рідного дому. Книші пекли теж на Йордан.

На початок весни 22 березня припадає свято Сорок Святих. Був звичай пекти на цей день дітям і для роздачі між бідними 40 пампуків, 40 пряників, 40 бубликів і 40 хрестів та 40 пташок. Пташок називали жайворонками або ластівками й вірили, що пташки у цей день приносять на крильцях вістку про весну.

Під час Страсного Тижня, перед Великоднем, пекли паски. Приготувати відповідну паску і всадити її у піч вважалося великим й відповідальним мистецтвом, бо коли б паска в печі розлізлася, потріскала або запалася, то це вичувало б якесь нещастя.

Пекли три роди великодніх пасок, залежно від того, якої мукі уживали. Паски жовті, що символізували сонце, пекли в четвер, білі на честь покійників у родині — у п'ятницю, а т. зв. “чорні”, з разового тіста для живих членів родини — у суботу. Паски прикрашували орнаментами з тіста — косичкою, виноградом, хрестами, кривульками, пташками, баранячими різками і літерами І Х.

На кінець жнив, 19 серпня на Свято Спаса, у церквах святити груші, яблука, мед і обжиккові вінки. На цей день пекли медяники, маківки й пиріжки з маком тому, що мед і мак були символами добробуту та солодошів землі.

На свято св. Андрія (13 грудня) пекли т. зв. “калиту”. Це великий круглий корж із 4 дірками на одному краї, із виробленим узором “кривого танцю”, витисненим сонцем, місяцем і зірками. Спечену “калиту” мастили медом, переплітали через дірку червону стрічку і завішували під стелею. Під час андріїв-

А. Базилевич — Печуть коровай (1963)

ських вечорниць хлопці підскакували, намагаючись вкусити кусок "калити". Хто вкусив, мав бути щасливий та багатий. Того, хто "не доскочив", мастили саджею і водою, бо вірили, що вогнем і водою очистять юнака, що його "нечиста сила" не допустила вкусити "калиту".

Крім цього обрядового печива, у нас пекли ще й різні обрядові хліби з нагоди родинних свят, на прим. народження дитинки, весілля, похорону. Як народилася дитинка, пекли хліб і встромляли в нього колоски пшениці або галузку, прикрашену родзинками, цукерками, сливками й медівниками. Це "дерево" символізувало нове життя. На хрестини робили спеціальні квіти з калини, вкладали їх у калачі та шишки й роздавали кумам і гостям у подяку від народженого.

Хліб — це у нас необхідна частина всіх весільних обрядів: сватання, заручин і самого весілля. Обмін хлібом між сватами і родиною молодої — це ознака згоди на подружжя. На заручинах молоді одержують від батьків дві хлібини, з'єднані разом. Перед вінчанням батьки благословлять молодих хлібом та іконами, а після шлюбу вітають хлібом, сіллю і вином.

Головне весільне печиво — це коровай. Коровайі бувають різні, залежить від місцевості. Зате всюди ділення короваю для обидвох родин перед від'їздом молодої до хати молодого — це кульмінаційний пункт весільного обряду.

Приготування й печення коровай відбувалося з визначеним ритуалом і піснями. Коровайниці — це заміжні жінки, знані з доброго подружого життя. Їх мало бути завжди 5 або 7. Коровайі були прибрані косичкою, шишками й пташками з тіста, барвінком, калиною й пшеницею.

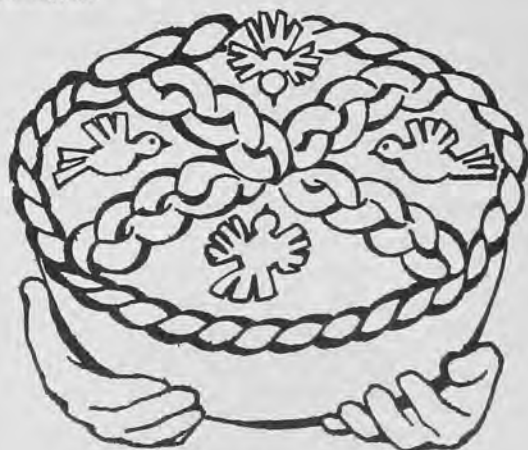
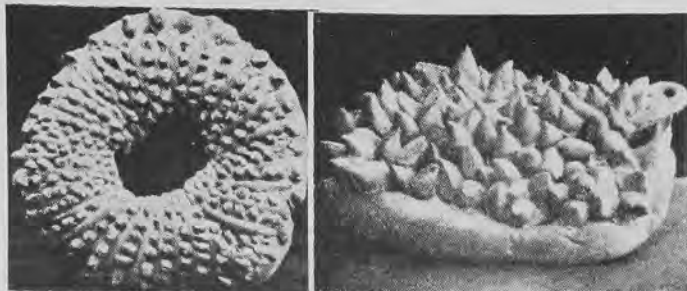

Рисунок І. Кузева

Інше весільне печиво — це борона, сова, дивень, шишки, перепієць та лежень. Коли молодий приїздив забрати молоду, дарував її батькові борону, щоб хазяйство не занепало, як відійде дочка-помічниця. У той сам час дарував її мамі сову (більшого розміру пташку) з очима з коралів, перцю або сушених ягід. Дивень — це хліб, який молода привозить до нового дому і найближча родина його споживає. Шишки — це дрібне печиво, яким при-

Весільне печиво "дивень". Весільне печиво "борона" (Херсонщина). Фото з кінця 19 ст. З архіву Ф. Вовна. Із видання Академії Наук УРСР "Весілля", Київ, 1970.

крашують коровай і дивень. Перепієць має форму маленьких пташок, настромлених на прутики або соломинки. Ці прутики були настромлені у високу бабку або стояли в глечикі на столі. Цим хлібцем гості закушували чарку горілки при перепою (даруванні). Перепій — це звичай пити на щастя молодих і при тому їх обдаровувати. Лежень — поздовжнє печиво, прикрашене шишками й голубами, що його приносили молодим на снідання вранці після весілля. Також пекли багато різного дрібного печива — коровайчики, шишки, пташки — і ними обдаровували молодь і дітей. Музикам давали великий корж, звацій "підшва".

Коровай, прикрашений пташками, барвінком, наліною і пшеницею. Пенла його бл. п. Арсенич з Вінніпеґу на весілля ст. пл. Галі Котович, Едмонтон.

Українці завжди мали велику пошану до померлих. Навіть у поганських часах вірили у вічне життя, яке мало б бути таке саме, як земське, лише без клопотів. Отож "поменник" символізував нове життя покійника. Це похоронне гільце прикрашували родзинками, цукерками, сливами й медяничками та застромлювали у бохонець хліба. "Подавник" — це

булка у формі паски зі встромленою свічкою, яку діставали присутні на похороні, як верталися до хати покійного. Люди ставали при столі, засвічували свічки, молилися за душу покійного і їли "подавник".

Подекуди зберігся звичай пекти на похорони коровай, якщо ховали молодого хлопця або дівчину. Коровай клали на труну і несли на цвинтар, а потім ділили між присутніх. А в хаті перед виносом домовини обділяли кожного шишкою.

Цей огляд українського обрядового печива далеко не повний, бо в різних частинах України є різниці в усіх поданих звичаях.

Ст. пл. Галя Котович

За матеріалами: О. Воропая, С. Килимника, Є. Онацького, О. Соловєя і Н. Чаплєнко

ДАТКИ НА ЗАЛІЗНИЙ ФОНД ПЛАСТОВОГО ВИДАВНИЦТВА

від 1 лютого до 20 травня ц. р.

Курінь УСП-он "Верховини", США	500.00
Члени Куреня УСП-ів "Побратими", США	300.00
Пластова Станиця, Ньюарк, США, новорічний дар	300.00
Пл. сен. Володимир Соханівський, Торонто, Канада	200.00
Службовці УНСоюзу і службовці щоденника "Свобода", Джерзі Сіті, США	165.00
Пластова Станиця Боффало, США, з 25-ліття святкування своєї Станиці	150.00
10-ий Курінь УПЮ-он ім. О. Косач, Торонто, Канада	120.00
Курінь УСП-ів "Орликівці", США	100.00
Курінь УСП-ів "Чорноморці", США	100.00
ДЖЕТФРО Інвестиції, Торонто, Канада новорічний дар	100.00
Пл. сен. о. Богдан Смик, Ютіка, США	50.00
Св. п. пл. сен. Зенон Корчинський, Бронкс, США	50.00
Члени Пластової Станиці, Коговз, США	45.00
Г. Кульчицька і Склепкович, Нью-Йорк, США	40.00
Члени Пластової Станиці, Кентон, США	39.00
Пл. сен. Ольга Пендюк, Лондон, Англія	28.00
Крайова Пластова Старшина, Нью-Йорк, США	25.00
28-ий Курінь УПС-он "Верховинки", США	25.00
Пл. сен. Ольга Кузьмович, Бабилон, США	20.00
Члени 8-го Куреня УПС-ів ім. Григора Орлика, США	20.00
Пл. сен. Петро і Ольга Саварини, Едмонтон, Канада	20.00
Пл. сен. д-р Андрій Лемішка, Балтімор, США	20.00
Члени Пластової Станиці, Вашингтон, США	15.00
Ст. пл. Марта Городиловська, Чикаго, США	6.00
Ст. пл. Леся Радкевич, Торонто, Канада	6.00
Ст. пл. Марта Велигорська, Вестон, Канада	5.00
Члени Пластової Станиці, Рочестер, США	4.00
Пл. юн. Марта Яців-Жураківська, Торонто, Канада	3.00
Досі сплачено	\$2,456.00

ХТО ЧЕРГОВИЙ?

ОЛІМПІЯ

Стародавня Олімпія.

Молоді лави змагунів у білих хітонах вмаршовують по під високим мармуровим луком, довгим кам'яним коридором на стадіон, а за ними котяться з гуркотом розмальовані колісниці.

Кругом тисячі глядачів. Мовчанка — усі напружено чекають... Аж ось вбігає на стадіон змагун із запаленим смолоскипом. За ним тягнеться довга стрічка диму — немов зазначає шлях, що його змагун перебіг. Тиша — спалахнув вічний вогонь, з трепетом крил зірвалися в небо білі голуби.

Судді визначають змагунам місця, і всі складають присягу чесної гри.

Так виглядав перший день Олімпіади 2500 років тому в старовинній Греції в Олімпії.

Перші поселенці з Мікени прийшли в ті околиці 4500 років тому і надали своєму містечку назву Олімпія на спомин найвищої гори Тессалії.

Тяжко визначити перші початки Олімпіади — за мітологією є повір'я, що спершу змагалися боги з людьми; історично і правдоподібніше — започатковано їх, відсвятковуючи перемогу короля Пелопса над королем Пісою. Однак Зевес був опікуном Олімпійських ігрищ і йому була збудована величезна святиня. (Цікаве, що святиня, присвячена його

жінці, богині Гері, старша від святини Зевеса).

Спершу змагання були виключно лиш на колісницях, а вже в 776 р. п. Хр. почалися біги на віддаль одного стадіону (192.27 метрів), як також започатковано традицію щочотирирічних змагань, які відбувалися від червня до вересня — 4 дні кожного місяця: від 12 до 16 (під час повні місяця).

Іфітос підписав перше перемир'я поміж Партом і Пізою на час тривання Олімпіади — і так постала традиція перемир'я грецьких племен на час змагань.

За 50 років програму Олімпіади поширено на більшу кількість бігів, а згодом додано пентатлон і боротьбу (дужання) — так, що до 3-го сторіччя перед Хр. було вже включено 18 різних змагів.

Старовинні греки мали ті самі спортові проблеми, які мають теперішні олімпійські комітети — професіоналізм і підкупство; у 420 р. п. Хр. Олімпіада відбулася під охороною війська (немов зимові змагання в Інсбруку), а 312 р. п. Хр. Темефорос напав на Олімпію і обікрав святиню (пригадується Мюнхен).

Олімпійські ігрища тривали аж до завоювання Греції Римом, і остаточно Теодосій I у 393 р. заборонив цілковито Олімпійські ігри, а в 426 р. Теодосій II дав наказ знищити всі

Деталь у західній частині храму Зевеса.
Вхід на стадіон.

святині в Олімпії.

Чого не доконали його війська, докінчили землетруси (522 і 551 р.). Лиш ріка Алфеус своїми повеннями, піском та намулом схоронила малу частину руїн для майбутніх поколінь. І так аж у 1875 році почалися перші археологічні розкопи в Олімпії.

Саме сучасне містечко Олімпія, завдяки своїм "лапкам на туристів" (крамниці) і ресторанам має "карнавалову" атмосферу, але пройшовши трохи далі, вже зустрінете "старий світ" руїн старої Олімпії.

Поломані колюмни переплітаються зі старими кріслатими деревами. Ці дерева — каже мітологія — ще сам Геракл садив, щоб визначити межі посілости свого батька Зевеса. Самі руїни в трикутнику обмежені річками Алтіс і Кладеос та горою Кроніон. Там знаходяться святині Зевеса і Гери, скарбниці та руханкові залі, купальні і приміщення для змагунів.

Крім кількох рядів колюмн, самі руїни дуже низькі, майже сам фундамент лишився. Будівельний матеріал різниться від Акрополісу — тут колюмни, постументи і бльоки з поребаного пісковика, в якому де-не-де видно блискучі мушельки, — а не мармур чи граніт.

Руїни приємні, привітні — не сухі і гарячі, як в Акрополісі чи Корінті, ані не такі таємно-містерійні, як у Дельфах, чи зимні і вогкі, як римські катакомби. Це дійсно місце миру, як і фізичної сили та справності. Молоді греки і грекині, яких ми зустрічали на руїнах, немов живі статуї, риси лиця у декотрих не змінилися за тисячі років.

Входячи попід камінний лук довгим кори-

Твердиня Клемутсі.

дором, очікуючи величі Олімпійської площі — чекає вас розчарування. Стадіон — то довга поляна, грище пласке, крите піском, а боки, порослі травою, легко підходять угору, tworячи дуже низький амфітеатр.

У стадіоні (що мав свою каналізацію) ще видно визначені початок і мету бігів. На старті в камені вижолоблені рівчики на п'яти змагунів.

Сидячи на мармурових судейських лавках, легко можна собі уявити старовинну Олімпіяду; але як тут могло сидіти 20,000 людей — не знаю!!

Поміж руїнами збоку є музей старовинної Олімпіади, де збережені фрагменти зі святинь, статуї, дарунки приношені Зевесові і нагороди з перших Олімпіяд, панцері і щити переможених ворогів. Найцінніші скульптури — це Зевес, Гермес, 12 трудів Геракла, крилата Перемога, а з римських часів погруддя цезарів.

А в новітньому містечку, при кінці крутої вулички, є довгий низький будинок — такий білий, що ледве можна на нього дивитися при гарячій грецькій сонці. Над будинком має білий із п'ятьма злученими колами прапор.

Це музей модерних Олімпіяд. Тут можна оглянути знімки, карти, марки, монети і медалі та інші пам'ятки усіх новітніх Олімпіяд, від часу відновлення їх у 1896 р.

Найбільше враження роблять золоті медалі та закладжені смолоскипи, що ними запалюють вічні вогні. Гарний і цікавий музей — але придався б там добрий філателіст, щоб упорядкував їхню збірку марок.

Розбанич

(Цим разом розмова велася не з юнацтвом, але з виховниками). У вашій праці юнацького виховника (-ці) котрі із сходин, на вашу думку, були найуспішніші?

Ст. пл. Леся Дума, Гурток "Лебідь", Нью-Йорк, США:

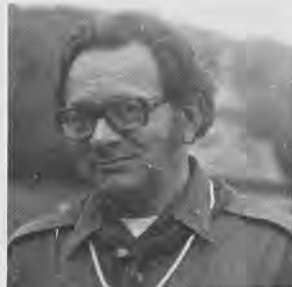

Найцікавіші сходини, на мою думку, були ті, які мав Гурток "Лебідь" на тему старослов'янських звичаїв. Юначки були дуже зацікавлені прадавніми джерелами наших традицій і зі захопленням довідувалися про

звичаї, які до нас ніколи не дійшли.

Пл. сен. Микола Ставничий, Гурток "Гепард" у Вашингтоні, США:

Найцікавіше пройшли сходини гуртка "Гепард" — по його переході з новацтва до юнацтва, на яких була мова про те, чого гурткові очікувати від юнакування, які завдання перед ними, пляни тощо. На цих

же сходинах проведено гру Кіма на смак, і ця гра, у такій формі досі їм незнана, викликала в них велике зацікавлення і до гри, і до цілих сходин.

Пл. сен. Валя Ширай, Гурток "Незабудьки" і Гурток "Фіялки" в Нью-Гейвені, США:

Найуспішніші сходини були, на мою думку, ті, в яких юначки брали активну участь і висловлювали свої думки. А так було, коли темою сходин в моїх гуртках була справа українських дисидентів, особливо — В.

Мороза та Л. Плюща. Юначки мали за завдання прочитати про це в часописах, і на сходинах вив'язалась жива дискусія.

Пл. сен. Анатоль Прасіцький, Гурток "Тхорі" у Філядельфії, США:

Найуспішніші сходини із старшим юнацтвом з правила ті, які мають чисто пластову тематику. Найуспішнішими, бо викликали найбільше зацікавлення і співучасть усіх членів гуртка, були сходини для запляну-

вання мандрівок, яких ми мали кілька — зимових і осінніх. Хлопці самостійно плянували і розділювали поміж себе окремі завдання, висловлювались щодо можливостей непогоди, вирішили ні в якому разі не відкликати прогулянки, укладали трасу і т. п. Я при цьому допомагав лише порадою і опікою на самій прогулянці. І сходини і прогулянки були надзвичайно успішні.

Лідія Кульбак
Київ, 1964 р.

СКАЖИ ХОРОШЕ УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО...

Лукаво-ніжною, дзвінкою мовою
Скажи хороше українське слово, —
Затихне вітер над дібровою
І даль завітне волошково.

І довго буду я дивитися,
Як пил зникає за машиною,
І часто буде мені снитися
Мале дівча з очима синіми.

І я, щаслива неописано,
Піду, тим словом розтривожена,
Як ворожками заворожена,
В дівочій пісні заколисана.

Нехай тепер шумлять зі зливою
Стрімкі вітри понад дібровою, —
Ще більше буду я щасливою.

Скажи ж мені моєю мовою
Одне лиш слово.

СТОРІНКА ЗДОРОВ'Я

Мій приятель д-р Стенлі Гайдаш, лікар і член Канадського Парляменту, прислав мені недавно теку матеріалів про народне здоров'я. Для мене як лікаря вони дуже корисні. Тому я вирішив поділитися деякими думками на тему прочитаного з читачами "Юнака". Можливо, що в майбутньому ми зможемо мати постійну сторінку здоров'я в журналі, бо ж наш пластовий закон каже: "Пластун дбає про здоров'я".

Ми пічнемо цю сторінку темою про надживання різних хемікалій, наркотиків, маріхуани, алкоголю і навіть звичайних медикаментів — ліків.

Знаємо з історії медицини, що відколи існують люди, то все хтось нерозсудливо не тільки уживав, але й надживав певних хемікалій, напитків, які тоді були. Отож справа надживання — стара. Що сьогодні нове, так це маса нових медикаментів і хемікалій, як також і те, що так багато молодих їх уживають і надживають. Тому важливо запобігти, щоб молодь не починала цих поганих звичок — заживати хемікалії і не руйнувала молодого життя. Медична наука не знає точно, як певні медикаменти чи пілюлі діють на наш мозок, розум, поведінку. Ми вже дещо знаємо з обсервацій, який вплив вони мають на функції людини, як і чому їх дехто надживає і чи взагалі уживає. І про це власне ми бажаємо Вам хоч дещо розповісти. Можливо, що багато з вас мали нагоду самі заобсервувати таких людей у вашому середовищі по школах чи інших місцях.

Так, як кожна ділянка людського життя, медицина зробила також великий прогрес в останніх 100 роках. Винайдено багато вакцин проти різних недуг, як напр. віспа, дифтерія, поліо тощо, які майже усунули ці недуги з земської кулі. Тридцять років тому винайшли протиінфекції — антибіотики, напр. пеніцилін та багато інших. В останніх роках винайшли ліки, які мають здібність змінити наші почуття, свідомість, думки. Вони стали великою поміччю в лікуванні певних умових чи емоційних недуг. Проте багато людей починає їх надживати, і навіть у найменших труднощах, замість трохи поборотися з ними, люди хапають за пілюлі. Багато з цих пілюль можуть мати шкідливі наслідки для людини, яких інколи навіть лікар не може передбачити. Тому суворий контроль і обсервація надто важливі. Тому не беріть пілюль чи медикаментів самі чи від когось того, чого ви не знаєте. Правильне споживання навіть приписаних ліків є такою важливою відповідальністю, як і відповідальність їхати автотом. Неуважне чи надмірне споживання будь-якого медикаменту чи хемікалій веде до нещасливих випадків, пошкодження і навіть до смерті.

(У наступній статті будемо розважати тему: Чому надживають пілюль?)

Пл. сен. д-р В. Соханівський

Юрій Ярмиш

ЗОЛОТИЙ КОРАБЛИК

Казка

Місяць, наче золотий кораблик, гойдався на сонних нічних хвилях. Хлопчик склав долоньки човником і зачерпнув золотої води. Кораблик краплями вислизнув з рук і зник серед хвиль.

— Де кораблик? Куди подівся кораблик? — спитав вражений хлопчик у матері.

— Він поплив у казку... Ти не вхопиш його до тої пори, поки не виростеш, не станеш сильним і розумним...

Летіла земля у безмежному зоряному океані. Гойдався кораблик на нічних хвилях. Зростав хлопчик. І коли чорне волосся його матері посріблила осінь, він — високий, сильний — знову прийшов до хвиль.

Прийшов не сам.

Вони мовчки сиділи на нічному березі. Вони завмерли, не наважуючись торкнутися один одного. А коли юнак, нарешті, насмілювався і боязко погладив волосся дівчини, вона,

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

ОЛЕГ СОХАН

Свого часу ми писали в "Юнаку" про різнобічне зацікавлення та успіхи двох юнаків із пластової станиці Пассейку, Марічки та Олега Соханів.

Сьогодні з приємністю можемо подати, що Олег здобув в останньому часі великий успіх у своїй музичній кар'єрі, не лише для себе, але й для української спільноти.

У цьому році з нагоди 200-річчя США найбільша в стейті Нью-Джерзі американська музична асоціація влаштувала фестиваль фортепіанових творів американських композиторів.

До фестивалю стануло 233 учасників, дітвори й молоді. У висліді конкурсу журі признало перше місце в найвищій категорії сольових творів Олегові Соханові, учневі Українського Музичного Інституту в Пассейку, за виконання твору відомого американського композитора Джіян Карльо Менотті. Про це писала широко американська місцева та українська преса, а ми радіємо, що наш молодий друг-пластун так відзначається своєю працею і своїми здібностями.

Як пластун Олег відбув усі новацькі та юнацькі табори, як теж 2 табори розвідувачів і "Лісову Школу".

Він склав матуру в школі українознавства в Пассейку, маючи лише 15 років, і закінчив з відзначенням Український Музичний Інститут у класі відомого педагога, проф. Ольги Чипак, з якою підготовляється тепер до концертного диплому.

Олег Сохан віддавна вправляє свою гру на фортепіані. Часто грав дома зі своєю сестрою Марічною вдвійну. Фото з-перед кількох років.

Олега згадують у книжці "Гу із Гу" американських учнів середніх шкіл, а також він дістав академічні та музичні відзначення. Здобув теж перше місце в стейтовому конкурсі з приводу 200-річчя Бетовена. Крім фортепіану, Олег грає на органах та гарпсихорі, а в школі є постійним акомпаніатором концертного хору. Цього року Олега прийняли з частковою стипендією на університет у Принстоні, де він буде студіювати інженерію та продовжувати музичні студії.

сміючись, сплеснула руками, підбігла до озера і зачерпнула в пригорщі темну воду з золотим корабликом.

Але вода прослизнула разом з корабликом між ніжними пальцями дівчини.

— Я хочу кораблик!..

І юнак вирушив у далеке небо за зоряною мрією.

Безсонними ночами вдивлялася дівчина у мовчазну безодню. Чекала повернення.

І день настав. Юнак повернувся на землю з вітрилами золотого кораблика.

Це зоряне диво було неповторне у своїй первозданній красі. З ним не могли зрівнятися ніякі творіння земних майстрів. І воно, нарешті, було на землі — лежало в теплих долонях дівчини.

Ледь чутно билася в берег хвиля. У тиші яскраво миготіли високі зірки. Над сонною

землею пливла вічність...

— Усе звершилось!.. Чому ж моєму серцю і радісно і знову так невтолено? — задумливо сказала дівчина.

Вона дивилася на хвили.

На темній гладіні хвилювалася, сміючись і кличучи до себе, золотий, вічний кораблик мрії.

3 "Ранку"

Молоде перо

ПОКИНЕНИЙ

Залишиш свої кроки на довгих вулицях,
через які перейдеш без причини, знаючи, що
не зустрінеш нікого, хто міг би тобі у перехо-
ді кинути якусь усмішку.

Спробуєш обдурити себе самого, що хтось
тобі бажав подарувати хоч товариський по-
гляд, але ти в тій хвилині зацікавлено дивив-
ся на другий бік незнаної вулиці, або тобі гу-
сті пашма порошу й диму засліпили очі.

Може подумаєш, що тобі хтось зробив
кривду і вкрав тобі кавальчик свободи, що йо-
го ти поклав у валізку при відході. Знайдеш-
ся стиснений у сильній сітці думок, які схо-
чуть вимахнутись і кинути тебе в твоє село.

Знайдуть тебе і бажання, розжаряться у
твоїм серці і скують в окови ланцюга. Не зна-
ючи, що робити, сам, без товариської зустрічі
очей і усмішок, якнайскорше кинеш своє зму-
чене тіло на відпочинок, а потім побіжиши по-
шукати між снами свою частку.

Меланія Рамач,
Руський Керестур, Югославія

НІКОЛИ ПОЕТОМ

Переходили,
переходять
і перейдуть
численні через моє поле,
а може ніколи не знатимуть,
що воно моє...

Чули,
чують
і почують
багато про нього

й може подумують на це
золоте із дозрілим житом.

І коли так станеться,
то справді, то справді
той чоловік іще не народився,
що слухом обдарований
міг би зломати крила
моєї пихи,
що лиш у очах
інших росте і болі родить.

Якщо через пиху
находжу потіху у віршах,
то хай в'януть мої квіти,
мені більше не летіти,
бо гіршого суду на світі немає,
коли по своєму говориш,
а ніхто з твоїх тебе не розуміє.

Поля широкі — пам'ятки глибокі,
квіти пахучі — рани пекучі,
старі хутори й тайни
їх вічно бережені —
це поле моє, поле моє.

Але що для мене радість,
це для інших сміх;
що для мене щастя,
це для інших гріх.

І коли одного дня маю вкрати
невинність того святого квіту,
тоді ніколи, ніколи, ніколи поетом,
і буду без імені, без імені того.

Ідеал поета — святий
і тому кривавити
його не можуть руки прокляті.
Пісня без поетичної душі
заскоро зів'янути мусить,
або сама себе задушить.

Якщо погана гордість
має бути моїм ідеалом,
то ліпше серце моє
прошийте гострим багнетом
і краще щоб зігнув за валом,
ніж, із гордості, був поетом.

Барна Яким, Рим

ДІВЧИНКА І ЧАРІВНИК

Казка

Жив Чарівник. Він умів виконувати бажання. Якось прийшла до чарівника маленька дівчинка з великими сірими очима.

— Подаруй мені море, мудрий і добрий Чарівнику, — попросила вона. — Я хочу гратись з морем, хочу творити з його блакитних хвиль голубі фортеці. Хочу оздоблювати їх різноколірними камінчиками. Ну, подаруй мені море!

— Гаразд, — відповів Чарівник, — я подарую тобі море. Але пам'ятай, що море буває ніжним і лагідним, а буває море злим. Воно може забрати у свою глибочінь красеня-молодця, якого ти стрінеш і покохаєш, коли виростеш. І ти вже ніколи не побачиш його.

— Ні, ні, — сказала дівчинка. — Я хочу швидше вирости. І зустріти красеня-хлопця. І покохати його. Не треба мені моря.

І вона пішла.

Минули роки. Прийшла до Чарівника дівчина з великими сірими очима.

— Добридень, мудрий і добрий Чарівнику, — сказала вона. — Все сповнилось, як ти й передбачав. Я зустріла і покохала красеня-молодця. І я хочу разом з ним зустрічати схід сонця на березі моря. Хочу милуватися хвилями. Хочу, щоб море раділо нашому щастю. Ну, подаруй мені море!

— Гаразд, — відповів Чарівник, — я подарую тобі море. Але пам'ятай, що море буває ніжним і лагідним, а буває море злим. Воно може забрати у свою глибочінь твоїх майбутніх дітей — хлопчика й дівчинку. І ти ніколи не побачиш їх дорослими.

— Ні, ні, — сказала дівчина. — я дуже хочу, щоб у мене було двоє дітей і щоб зросли вони щасливими та дужими. Не треба мені моря.

І вона пішла.

Минули роки. Прийшла до Чарівника сива жінка із великими сірими очима.

— Великий і мудрий, — сказала вона, звертаючись до Чарівника, — ти ще не забув мене?

— Ні, — сказав Чарівник. — Не забув.

— Я прийшла повідомити тебе, що мої діти — хлопчик і дівчинка — давно вирости й подалися з батьківського дому у світ широкий. Життя моє наближається до кінця. І так мені хочеться сидіти на березі моря, милуватись заходом сонця, щоб море пестило мої втомлені ноги і легіт-вітрець нашіптував солодкі

спомини про минуле. Ну, подаруй мені море!

— Ні, — відказав Чарівник. — Я не можу подарувати тобі моря. Вчора до мене прийшла маленька дівчинка з великими сірими очима і попросила в мене море. Я попередив її, що море буває ніжним і лагідним, а буває море злим. І воно може забрати у свої глибини красеня-хлопця, якого вона стріне. Вона всеодно попросила подарувати море. І я подарував його їй...

Любов Полякова (з "Ранку")

1000-РІЧЧЯ АВСТРІЇ (976 — 1976)

У цьому 1976-му році Америка величньо святкує 200-річчя США. Майже всі країни вільного світу інформують про цей ювілей. Але цей рік є також ювілейним роком для малої сьогодні країни в серці "старої" Європи. 1000 літ минуло від заснування Австрії, тобто інтронізації першого графа з роду Бабенбергів. Австрія колись велика імперія, яка об'єднувала понад 10 європейських народів, між ними також протягом 150 літ і українців з Галичини й Буковини, і довгі століття була домінуюча.

Манастир Лілієнфельд у Долішній Австрії, де відбувається величчя вистава з нагоди 1000-ліття Австрії.

Святкування ювілею Австрії не є такі величні, як США, але всеж таки нинішня австрійська республіка відбуває цей т. зв. "міленіум" Австрії святами, імпрезами і великою виставою в монастирі Лілієнфельд.

Описувати історію Австрії, або хоч її початки, у короткій статті неможливо. Тому хочемо дати лише короткий ілюстрований нарис націкавіших подій з часів заснування Австрії.

У часах римської імперії на терені Австрії були три римські провінції: Паннонія, Норікум і Реція. Північним кордоном Імперією Романум у той час був т. зв. "Лімес" над рікою Дунай, яка сьогодні лучить держави середньої і південно-східної Європи. Після розвалу римської держави в 375-ім році почалося т. зв. "мандрування народів", і через Австрію переходило чимало народів. Щойно в 9-му сторіччі ситуація на європейському континенті устатилізувалася.

День "народження" Австрії був 21 липня 976 р., коли німецький цісар Оттон II передав графові Леопольдові I з роду Бабенбергів вла-

Один із найславніших князів Бабенбергів, Леопольд III Святий.

Віно в церкві монастиря Кльостернойбург, яке зображує князя Генриха II, що переніс резиденцію до Відня.

ду над т. зв. "Східною Провінцією". З тим днем почалося в Австрії 270-літнє володіння Бабенбергів, які самі походять з околиці Бамбергу у Баварії.

Назву "Австрія" знаходимо перший раз у документі німецького цісаря Оттона з 1 листопада 996 р.; читаємо там про країну "Остаріхі" — Австрія. У 1156 році Бабенберги одер-

Марки з нагоди святкування 1000-річчя Австрії.

жали титул князів. Влада Бабенбергів в Австрії тривала аж до 15 червня 1246 р., коли князь Фрідріх загинув у битві над рікою Ляйта.

Культура Бебенберзької епохи

Бабенберги заснували велику кількість монастирів в Австрії, і тому з того часу маємо пам'ятки архітектури у стилях романському і готичному — монастирі Цветль, Гайлігенкройц і Ділієнфельд. У 1147 році почалася будова катедри св. Стефана у Відні. Багато церковних скарбів з тих часів зберігаються досі в монастирях і музеях Австрії.

Каринтія

З 975 року цікава є також історія Каринтії, теперішньої південної провінції Австрії, колишнього римського Норікум. У часі мандрівок народів першими там оселилися слов'яни.

Сьогоднішня Австрія

Як бачимо з цього короткого нарису історії початків Австрії, ця країна, що є в серці Європи, перебувала під впливом майже всіх європейських культур. Тому й сьогодні Австрія є не тільки одним з культурних центрів; вона виявляє наглядно свою толеранцію супроти інших народів.

Романа Мельничук і Борис Ямінський

Усі знімки винонані для пресової служби прем'єра Австрії з особливим дозволом помістити їх у "Юнану".

Я — ЗА ЩАСТЯ

Я — за щастя, тільки не за те,
Що без поту дістається в руки,
Щастя взяте без труда, бліде,
Як строфа, народжена без муки.

Я за щастя молоде, як грім,
Що береться у життя не легко,
Та перевіряється в борні
З точністю, можливо до молекул.

За таке, що кидає поріг
Теплого, влаштованого дому
Та крокує сотнями доріг
З рюкзаком на спині — в невідоме.

А на ньому кінтява і пил,
А воно, як сніг у полі — чисте,
Що воно в далекий небосхил
Вулиці вріза нового міста.

Я — за щастя, тільки не таке,
Щоб воно для всіх цвіло квітками,
Я — за щастя, хоч і не легке
Та здобує власними руками.

Ваші заощадження складайте, а позички
на всякі потреби беріть у фінансовій
установі, що йй на ім'я:

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА "САМОПОМІЧ" У ДІТРОЙТІ

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДІ МІСТА
7346 Michigan Avenue
At Tarnow

Detriot, Michigan 48210
Tel.: 841-2390

У ВОРПЕНІ
28792 Royan Road
Warren, Michigan 48092

In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.
Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО
11838 Jos. Campau Avenue
Hamtramck, Michigan 48212
Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтесь.

ЗВІДКИ ВЗЯЛИСЯ “КРИЛАТІ” СЛОВА?

Не трудно догадатися, що крилатими словами називають такі слова, які наче птахи перелітають далекі простори з однієї країни по всьому світу й стають помічними людям, щоб зрозуміти й уявити якусь людину чи подію. Ось наприклад, вислів **“тримати камінь за пазухою”**, що означає “приховувати недобрі наміри”, походить від староримського письменника Тіта Макція Плавта, який вперше вжив його у своїй “Комедії про глечик”, а ми його широко вживаємо в усіх мовах, не знаючи часто про те, що воно належить давньому автору. Леся Українка написала поезію **“Досвітні вогні”**, в якій ранішні вогні віщують майбутню революцію у Росії. Пізніше образ цих вогнів став загальновідомий, як предвісник боротьби народу проти ворожого суспільного ладу.

Письменники й поети й взагалі інтелігентні люди часто користуються крилатими словами, бо ж вони улекшують їм ядерно висловити свої думки.

Будемо подавати в нашому журналі, вислови з поясненням, щоб і читачі “Юнака” могли їх пізнати та засвоїти.

Тисяча й одна ніч — це назва збірника арабських казок. Казки сповнені неймовірними пригодами й фантастичними перетвореннями, розповідала каліфові Шахріяру дочка його візира протягом 1001-ої ночі. Ім'я її Шахразада (або Шехерезада) також стало загальновідомим. Коли хтось каже “Казка Шехерезади”, казка з “Тисячі й однієї ночі” — то це значить, що ця розповідь є про щось надзвичайне, таке, що вражає нашу уяву.

Орфей, що його часто зустрічаємо в літературі — це легендарний давньогрецький співець. Коли він співав, перебираючи струни своєї кітари, його слухала вся природа. Дикі звірі виходили з лісових нетрів і печер, щоб його послухати. До нього злітали птахи,

щоб навчитися краще співати. Навіть дерева рухалися з місць, зближалися до Орфея, щоб краще прислухатися до його співу.

Велике нещастя спіткало Орфея. Вмерла його дружина Еврідіка. Орфей пішов за нею у царство мертвих. Коли старий Харон не хотів його везти до володаря підземного царства, бо він міг туди перевозити тільки мертвих, то Орфей загравав на гітарі. Гра Орфея зачарувала Харона, розчулила Аїда, володаря підземелля настільки, що перший не тільки перевіз співця за Стікс річку, а Аїд погодився відпустити Еврідіку на землю. Вона повернулася з Орфеєм. Тому й порівнюють великих мистців з Орфеєм. Леся Українка написала про велику силу мистецтва у творі “Орфееве чудо”, а Микола Вороний назвав Івана Франка Орфеєм.

Яблуко незгоди. Прекрасна Олена. Богиня незгоди підкинула гостям на одному весіллі яблуко з написом: “Тій, що прекрасніша за

інших”. Дружина верховного бога Зевеса, богиня мудрости Алена і богиня краси Афродита посварилися через це яблуко і попросили

Паріса розсудити їх. Кожна щось обіщувала йому за те, щоб сказав, що вона найкраща з усіх. "Я дам тобі владу і багатство" — казала Гера, "Подарую тобі мудрість, успіх у війнах" — обіцяла Алена, "Найкраща жінка на землі стане своєю дружиною, якщо віддаси яблуко мені" — шептала Парісові Афродита.

Паріс присудив яблуко богині краси, і від тоді вона завжди за нього заступалася. Алена ж і Гера хотіли зжити його зі світу. Афродита допомогла Парісові викрасти Прекрасну Олену, дружину царя Спарти Менелая. Це викрадення стало причиною Троянської війни.

З мітом про суд Паріса пов'язано вислів "яблуко незгоди", що означає: предмет суперечок, ворогування. Ім'я Прекрасної Олени стало загальною назвою ідеальної красуні.

Один невдаха прийшов до судді і сказав:

— Вислухайте мене, маю скаргу.

— Говори.

— Я маю скаргу на місяць.

— Говори, — ще раз сказав суддя, зовсім не дивуючись.

— Коли вперше я зустрівся зі своєю Марусею — почав оскаржувач, — тоді молодий тоненький місяць заплутався в галузках дерев і мене зачарував. Моя Маруся спершу була солодка, як цукор, потім стала їдла, як сіль, а далі гірка, як перець. Це все вимагає нарі

— Кому?

— Місяцю.

— Чому?

— Як не глянь, він збив мене з пантелику.

Суддя насупився, спованнів і виніс вирок:

— Пішли йому цукор, сіль і перець. Хай йому буде так, як гобі — солодко, солоно і гірко.

— Але ж це неможливо виконати!

— Ой-я-я! — посміхнувся. — Ось порада. Постав у ранету три контейнери з цукром, сіллю й перцем. Вмонтуй до розпилювача і пошли.

— О мудрість! — промовив невдаха.

Нитка. Три мойри (або парки, як їх називали в Римі) вважалися богинями людської долі. Одна з них пряде нитку життя, друга провадить її крізь усі небезпеки, а третя перерізує нитку й уриває життя людини. З цим мітом пов'язано й вислів "нитка життя". Його вживають в урочистій мові.

Фенікс. Багато століть тому розповідали в Елладі казку про чудесного птаха Фенікса. Фенікс — орел з червоним і золотим пір'ям. Проживши п'ятсот років в Аравії, він прилітає у Єгипет і кидався в огонь у храмі бога сонця Ра. Коли від птаха залишився тільки попіл, він відроджувався, злітає з попелу молодим і сильним. Фенікс — це втілення безсмертя, вічного оновлення.

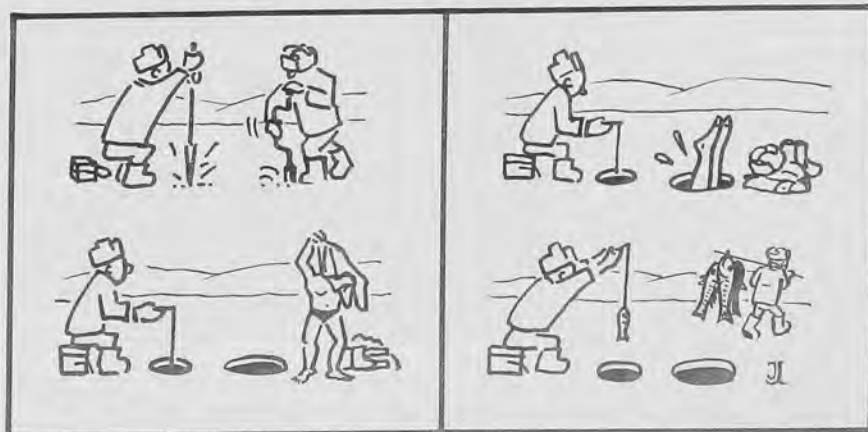
Коли вийшов, почав міркувати.

На землі солодощі, сіль і гіркоту я одержував безкоштовно, а туди, на місяць треба все післати за гроші. До невдач ще дійдуть і клопоти. Ні, пощо мені це...

А місяць за всім отим стежив і навіть був трохи зляканий, щез за хмари, потім пішов на відпустку на своїх два довгі тижні, а опісля з'явився тоненький з двома ріжками, заплутався у молодих галузках і кликнув у всій своїй абетці: — Нохайтеся, люди!

Василь Ярошенко
(За "Ранком" 1974 р.)

БЕЗ СЛІВ...

РОЗГАДКА РИСУНКОВИХ ЗАГАДОК

за липень-серпень ц. р.

Чиї це ноги???

1. Верблюда
2. Марабу
3. Зебри
4. Оленя

Чи Ви вже
вирівняли
передплату?

ГРИБИ

(Нарис — матеріал до третьої юнацької проби)

Ось докази, яна мала різниця між справжнім опеньком(1) і опеньком сірчано-жовтим, смертельно отруйним.(2)

Печериця рудіюча отруйна (3). Ентолома жовтуватосиза отруйна (4).

Одна з вимог третьої юнацької проби є знання і розпізнання різного роду грибів. Ми, юначки 38-го куреня, приготавляючись до третьої юнацької проби, зробили коротку розвідку про гриби і ось хочемо з вами, друзі, поділитися нашою новонабutoю довідкою про таємничий світ грибів.

Гриби — це цвіль, що росте дебудь на місці перегниваючого дерева. Вони виявляються у безлічі форм і кольорів. Найбільша небезпека від них у тім, що вони подібні одні до одних, але лише мало поміж ними не-отруйних і корисних для споживи.

Коли ми говоримо про гриби, ми говоримо про них із якимось надзвичайним захопленням. Їх різноманітність і різнокольоровість надзвичайно приваблива. Надає їм чару й те, що вони ростуть у гаях, лісах і борах, по різних закутках, неначе б у сховинах від людей. Їх чарівність зв'язана не тільки з їх виглядом, але також і з тим, де вони ростуть, і з тим, що їх треба шукати, що і є свого роду розвідка.

Грибів є безліч — різного роду, вигляду і кольору. Всі вони діляться на три групи, а саме на корисні, некорисні і трійливі, або отруйні. Переважно, коли говоримо про гриби, говоримо про їстівні гриби, що є надзвичайно смачні і корисні для людини. Ми також говоримо про гарні різнокольорові гриби, часто забуваючи, що найкращі на вигляд гриби найнебезпечніші, і найбільша небезпека у тім, що безліч корисних і трійливих грибів подібні одні до одних і їх дуже тяжко розпізнати. Треба бути знавцем із прантики, щоб уміти їх відрізнити.

Ми, українці, ялось особливо захоплюємося грибами. Наші батьки часто їх готувлять, купуючи свіжі і сушені. Приготавляють їх по-різному — смажать, варять, кидають до борщу. Свіжі гриби, що ми споживаємо, вирощують у парниках і печерах, а сушені доставляють переважно з Європи, і вони якраз такі, як наші батьки їх знають. Про них вони говорять, розповідають, як їх зберігати, які

вони є на колір, на вигляд, на смак та ще, де вони ростуть. Найприємнішою здається, для них є згадка, як і де вони їх збирали. Це було там, де вони родилися і росли. Там, де родилися і зросли їхні батьки і прабатьки. Вони знали там кожну закутину, кожну рослину, кожну травину. Те все було нерозривною частиною їхнього життя. Знання те передавалося з покоління в покоління, і не можна було помилитися, чи той гриб є приятель, чи ворог — вони знали їх усіх.

Грибів на світі так багато, що ніхто невисилі їх усіх вивчити так, щоб розрізняти. Лише місцеві люди, що віками живуть у даній околиці, можуть бути сяк-так певні щодо місцевих грибів так, як наші рідні знали їх на Україні. Ми це знаємо з недавнього випадку, коли світовий знавець грибів помилився, спожив кілька грибів, що здавалися йому корисними, і помер.

Деякі гриби є настільки трійливі, що рятунку від них немає. Після спожиття вони затроюють людину повільно — людина стає безпритомною і повільно гине. Проти деяких трійливих грибів є антидоти, але лікарі мусять докладно знати, які якраз гриби були спожиті, щоб допомогти.

Те знання грибів, що наші рідні принесли з України, не є вистачальним, щоб впевнено розпізнавати гриби в невідомих околицях чи країнах. Вони дуже легко можуть сприйняти диного трійливого гриба за нашого корисного опенька чи червоноголовку, чи печерицю, чи ще якогось смачного українського красуня.

Найкорисніше і найнебезпечніше буде нам і грибам, коли ми не будемо їх зачіпати, а тільки на них дивитися і любитися ними, пробуючи вгадати, як вони називаються.

Будьмо обережні!

Ск о б і

Пл. розв. Катерина Панченко — 38-ий курінь
ім. Марусі Тарасенко в Пассейну, Нью Дж.

ІСТОРІЯ КОЛЬОРОВОЇ ТЕЛЕВІЗІЇ

Перший показ кольорової телевізії відбувся 1928 в Англії. Це був Джон Бейрд, який вперше показав публіці свої апарати, а рік пізніше винахідник з Телефонічної Компанії Белл в Америці винайшов подібний апарат. Американський апарат був подібніший до того, що його маємо тепер. Винахід зробив великий рух, але тільки на деякий час, бо ніхто не звертав уваги на можливість кольорової телевізії аж до 1940 року, коли то мадярський інженер винайшов систему показування кольорових фільмів. Він уживав одну прозору плиту для кожного первісного кольору, а всі три кольори творили знімок, як через них провітлено спеціальний ядро-білий фільм. Сі-Бі-Сі була готова надавати кольорові телевізійні програми, але США увійшли у другу світову війну, і це стримало роботу над телевізією. По війні американський уряд несподівано дуже зацікавився кольоровою телевізією. Сі-Бі-Сі попросила, щоб уряд дозволив їй надавати кольорові програми. Тоді Ар-Сі-Ей, друга компанія, винайшла електричну кольорову телевізію. Її телевізія була практичніша (не користувалася непрактичними плитами і коліщатами, як Сі-Бі-Сі), зате була дуже дорога. Уряд відкинув обидві пропозиції продукувати телевізії.

Знову, як у тридцятих роках, ніхто не був зацікавлений кольоровою телевізією. У 1949 р. і Сі-Бі-Сі, і Ар-Сі-Ей поправили свої системи і знову стали перед урядом. Перша компанія далі користувалася плитами і коліщатами, а друга — мала нову систему, але вона все таки була дуже скомплікована. Знімок виходив поганий.

Не знати чому, але уряд прийняв систему Сі-Бі-Сі, а Ар-Сі-Ей дуже обурився тим. Тоді американський відділ радіа і телевізії прийняв пропозиції Ар-Сі-Ей. Крайовий телевізійний комітет поліпшив систему Ар-Сі-Ей так, що всі кольори можна було надавати на тих самих хвилях. Ар-Сі-Ей почав продавати кольорові телевізії, але ніхто їх не купував. Мало хто вірив, що кольори можуть бути на телевізії. Обнижено ціни, а коли побачили, що кольорова телевізія можлива, люди почали купувати кольорові телевізії. Тоді й багато фірм зачали їх продукувати, а станції надавати. Канадці почали купувати американські приймачі. Така то історія кольорової телевізії.

пл. юн. Микола Біланюк, Торонто

Пластун є ошадний...
(4-та точка пластового Закону)
*... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303*

Заплатіть ПЕРЕДплату за „Юнака“ за 1976 р. — 9 дол.!

ЗОРЕ МОЯ СВІТАНКОВА

Слова: В. Романюка.

Музика Ю. Фельдмана

В НЕ-бі КУР-ли-ка-є О-сінь, ба-би-ним лі-том пли-ве

В СЕР-ці МО-є-МУ ще й ДО-сі ОБ-РАЗ твій ніж-ний жи-ве.

Ти у ДО-ро-гу да-ла ме-ні кри-ла, їм не страш-ні ні гро-за, ні пур-га. Як же за-буть те-бе, учи-тель-ко ми-ла, До-ле мо-

-я ДО-ро-га. ми-ла, До-ле мо-я ДО-ро-га.

ми-ла, До-ле мо-я ДО-ро-га.

В небі курликає осінь,
Бабиним літом пливе.
В серці моїм ще й досі
Образ твій ніжний живе.

Приспів:

Ти у дорогу дала мені крила,
Їм не страшні ні гроза, ні пурга.
Як же забуть тебе, вчителька,
Доле моя дорога?

Ти моя зоря світанкова,
Що над землею встає.
Біля твоєї любови
Грілось дитинство моє.

Приспів

Вересень прийде, мов казка,
Я затужу по тобі.
Світить мені твоя ласка
В радості, щасті й журбі.

ПРОСИМО СПРАВИТИ

У статті "До висот!" — конкурс знання про Україну серед юнацтва (дивись "Юнак" ч. 6 (154) за червень ц. р.) помилково подано, що друге місце у змагу здобув ІХ-ий Курінь УПЮ-ів з Торонта, а має бути ХІ Курінь УПЮ-ів ім. Северина Левицького в Торонті. Юнаків з ХІ Куреня просимо пробачення. Редакція

М. Г.

ВІДЛИГА

Несподівана тань
упала на лід,
як вітер верем'я
тепле навів,
пішов дощ по розмитих
грудах снігових.
Тоді небо безмежне
вмістилось в мілизні

калюж.

ПІСНЯ ПРО ПЛАСТОВІ КУРЕНИ

(Точка 20-го Куреня УПЮ-он на Святі
Юрія, Вовча Тропа, США)

Казав мені в лісі сатана,
Що на світі лиш одна біда.
Жий, жий, уживай, пластунів не зачіпай!

(2 рази)

Лісові Чорти страшні вожді,
В капелюхах пір'я догори.
Жий, жий, уживай, Чортенят не зачіпай!

(2 рази)

Калиняки — вони не гірші,
В капелюхах порічки малі.
Жий, жий, уживай, калиняків не чіпай!

(2 рази)

Спортовий табір вже для дівчат,
Комп'ютор у них комендант.
Жий, жий, уживай, калиняків не чіпай!

(2 рази)

Вліті бурлаків нема,
Їх активність — зимова!
Жий, жий, уживай, ти бурлак не зачіпай!

(2 рази)

Чорноморці все є у воді,
Хоч табори їхні все брудні.
Жий, жий, уживай, чорноморців не чіпай!

(2 рази)

Хмельниченки хмелять, аж гуде!
На приватну ватру їх несе!
Жий, жий, уживай, Хмельниченків не чіпай!

(2 рази)

Орликівці — курінь унікат,
Там багато хлопчиків й дівчат.
Жий, жий, уживай, Орликівців зачіпай!

Жий, жий, уживай, пластунів не зачіпай.

(2 рази)

Рисунки: ст. пл. Роман Юзенів

АРКА ЗАХІД

це не лише
модерна українська книгарня
і крамниця гарних дарунків,
але також
справжній мистецький осере-
док для обслури українців То-
ронта та дооколичних місце-
востей.

- книжки, часописи і жур-нали;
- грамофонні пластинки, ра-діоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, образи, кришталі, порцеляна, по-лотна і нитки "ДМС" до ви-шивання, вишивши, жіночі хустини;
- великий вибір гарних да-рунків на різні okazji;
- висилка пакунків в Укра-їну.

ARKA WEST

2282 Bloor St. West

Toronto 21, Ont.

Telephone: 762-8751

п'єццлі

(ПРАВДИВІ
ПРИГОДИ
БРАТЧИКІВ)

М. ТУРЧИН
& Р. ЮЗЕНІВ

4:4

ПАН
АДМІНІСТРАТОР

ІІ.26.76 НА ДЖІ (СЕС.)

ПРОДОВЖЕННЯ БУДЕ-

СЛОВО ЮНАЧКИ НА ПОМАТУРАЛЬНИХ СВЯТКУВАННЯХ

Сьогодні — лебедина пісня нашої кляси матуристів, заки відійдемо в забуття.

Не знаю, чи мала я колинебудь тяжче завдання, чим тепер, коли хочу передати Вам усім мої почування про нашу науку, нашу школу, нашу майбутність.

Між нами є три групи людей, до яких я звертаюся — наші вчителі, мої друзі-градуанти і їхні батьки та приятелі. Я радо запитала б, що хотіли б Ви почути? Батьки, без сумніву, щоб запевнити їх про нашу працю у майбутньому. Вчителі, щоб щиро оцінити їхній труд, а мої друзі, щоб я сказала щось веселого і щоб швидко закінчила.

Найважливішим моментом для нас була сама матура. Сьогодні це вже тільки приємна зустріч з нашими виховниками, традиційні промови, церемонії і цікаві дискусії між батьками та гостями. До цієї приємної хвилини ми готувалися різно. Деякі готувалися роками, інші знову вклали найбільше зусиль в останніх місяцях, а може і тижнях.

Для нас матуристів сьогоднішній вечір лиш зупинка, щоб набрати свіжої духової сили заки підемо далі своїм шляхом у майбутнє.

Наші роки в школі — це був час корисний і приємний. Хоч працювали ми в більшості серйозно, все таки знаходили і час на розвагу. Ми розважали себе, як уміли. До жартів і

сміху не треба було великої причини. Помилка вчителя — це теж була розвага. Лекцій приходилось нам слухати уважно, але як на даху сусіднього будинку з'являлася розчухрана жінка, щоб розвісити білизну, увага кляси переходила з вивчення краєвидів Карпат на більш інтересну сцену за вікном. Не всім учителям, а головню опікунові кляси, завжди подобалося розміщення учнів, і тому часто на годині історії відбувалися тактичні переміщення різних угруповань. Мали ми також учителя-поета, який на лекціях часто замріяний творив і забував про все, навіть про нас у класі. Шкода тільки, що так мало його таланту перейшло на нас. Не всі ми також завжди могли витримати повні чотири години в класі. Бувало, що дехто, щоб розважитися, викрадався на каву.

Ці моменти довго залишаться в нашій пам'яті, крім них були ще інші, корисніші і вартісніші.

У моїх записках, ще від першого року, я завважила цікаву зміну. Прості речення наших відповідей поволі змінювалися на довші есеї. Зразу ми тільки вивчали, а чим далі, то брали щораз активнішу участь у дискусіях і аналізах творів та історичних подій. Можливо, на цю зміну мало вплив паралельне навчання в англійській школі. Зате багато легше прихо-

дилось аналізувати англійських авторів після того, як ми проаналізували твори Шевченка, Лесі Українки, неокласиків чи шестидесятників. Знаючи історію українського поселення в Канаді, ми певно вели дискусії і заступали важливість питання багатокультурності. Спротив Мороза чи Плюща проти насилля окупанта був найкращим матеріалом, щоб боронити свободу думки і право людини.

Останніх лекцій курсів — найцікавіших, було мало. Це був час наполегливої праці. Вони приготували нас бути самостійними і готовими на невдачі і розчарування, які прийдуться нам зустрічати.

Успіх нашої кляси завдячуємо тому, що ми були учнями нашої Свято-Миколаївської Школи, школи, яка не тільки вчить, але виховує молодь. Слуга Божий Андрей — великий наш митрополит — сказав: "Багато народу, а людей так мало". І можливо ми хоч частинно станемо тими людьми — релігійними, гуманними, ідейними.

Як учні чи матуристи ми вдячні нашим виховникам за релігійне і національне виховання.

Ми завдячуємо нашим учителям охоту і снагу до поглиблення знання, загартування і підготовку на майбутнє. Вже тепер розуміємо цю неоцінену вартість цінного дарунку, вислідом чого були наші успіхи в навчанні в школі та в часі матурального іспиту. Щире Вам

спасибі, Дорогі Учителі!

Кінцеві мої слова — до моїх друзів.

Хоч радіємо нашими осягами, однак запитаймо, чи це все, на що ми були спроможні? Провірмо, чи нагорода не завелика за зусилля. Якщо б ми звертали увагу на наше навчання хоч так, як на сьогоднішні святкування закінчення школи, наші осяги були б, можливо, куди більші.

Сьогодні навечер'я сторіччя Емського указу — закону заборони українства. Його наслідки знаємо. Однак не забуваймо, що реакцією на цю заборону саме було посилення любови до свого рідного. Ми тут таких заборон не маємо, і це наша проблема. Ми тут можемо плекати набуте знання, зберігати нашу віру і свідомість. Можемо також стати спадкоємцями культури нашого народу або пропасти між чужими. Від нас самих тепер залежить, що з нами станеться. Наші вчителі і батьки подавньому далі вести нас не можуть.

Поглиблюймо наше знання — знання розвиває і керує. Знання — це сила! Боронім нашу правду між своїми і чужими. Берім приклад із тих, які вміють боротися і не заломлюються у важких обставинах.

Бажаю багато щастя в майбутньому. Буйте здорові!

Щире Вам спасибі!

Пл. вірл. Ярина Цибульська

ПРОСИМО СПРОСТУВАТИ...

Наші пильні читачі і дописувачі пишуть про помилки, які вкралися на сторінки "Юнака", і просять їх поправити.

● Пл. розв. Богдан Андрусишин пише:

"В числі "Юнака" за квітень 76 р. я прочитав про Обливаний Понеділок. Мені дивно, що там написано "нам невідомо, щоб така традиція була в іншому народі".

Я маю рідних і знайомих з Білорусії і Польщі і від них довідуюся, що в цих країнах був такий звичай. Я тоді подивився до книжки О. Воропая "Звичаї нашого народу", і там ясно написано, що цей звичай прийшов від римлян і дуже поширений у сербів, німців, чехів, поляків та інших народів (стор. 440)".

Скоб!

Пл. розв. Богдан Андрусишин

● Дорогий Друже Богдане!

Дуже дякуємо за справлення нашого недогляду. Радіємо, що так точно читаєш "Юнака" і що пишеш до нас.

● Пл. скоб Олесь Кузишин подає доповнення до допису із місяця травня ц. р. про Український Клуб при Ріджис Гай Скул такого змісту:

Дорогий Юначе!

У дописі про український клуб при Ріджис Гай Скул не було згадано Андрія Дзеровича, заступника голови клубу. Також хочу вичислити всіх членів, які належать до цього клубу:

1. Роман Барняк, 2. Лярко Ганчун, 3. Григорій Герис, 4. Андрій Голдун, 5. Адріан Данилюк, 6. Андрій Дзерович, 7. Левко Івашків, 8. Богдан Кузишин, 9. Олесь Кузишин, 10. Іван Лозовий, 11. Андрій Тимош, 12. Борис Федорців, 13. Юрій Фурда, 14. Лярко Чолган.

Прошу помістити це доповнення в наступному числі "Юнака". Дякую.

Скоб!

Пл. скоб Олесь Кузишин

● Дорогий Друже Олесю!

Дякуємо Тобі за доповнення допису, а одночасно просимо Тебе вибачення за помилку, що сталася в "Юнаку" за червень ц. р. На ст. 27 подано під "Одою до води", що її написав Ф. Старух, а рисував Р. Юзенів. Тимчасом рисунок на ст. 27 є Твоєї роботи. Дуже Тебе перепрошуємо за цю помилку і просимо далі з нами співпрацювати!

Редакція

"РИСІ" НА ОСЕЛІ РОБІТНИЧОГО СОЮЗУ ПЕРЕД СВЯТОМ ВЕСНИ

"Рисі" на "Святі весни".

Рись, як знаємо, це назва великого kota, що живе у лісах північної Америки, Канади, в Україні він живе ще в лісах, а колись жив у степах України. Рисі живляться птахами, зайцями та іншими малими тваринами. Рисі є також у станиці Пассейку, Нью-Джерзі. Ці "рисі" різняться від тих, що живуть у Канаді. Вони мають вуха й носи, але люблять їсти "гамбургери", "гат доги" та "піцу" і лише часами їдуть на прогулянки в ліс або в полонину.

В одну неділю пассейський гурток "Рись", 31-го куреня, вибрався на односторонню прогулянку у "Верховину" Робітничого Союзу, щоб підготуватися до змагань на "Свято Весни". Значний гурток вибрався у далеку двогодинну дорогу о 7-й годині ранку кількома автоми. Їзда була далека, але без пригод. В авто друга Нестора Шуста було найголосніше. У нього було найбільше "рисів". Вони зчиняли гармидер, суперечку і велику дискусію на загальні, спортивні й наукові теми. Друг Нестор Шуст страшив і перестерігав, що буде викидати "рисів" через вікно. Здається, йому було досить таких питань, як: Чи черв'яки мають зуби? Чому курка задирає голову, коли п'є воду? Чим

бобер гострить свої зуби? Чи рама має очі спереду, чи ззаду? Та інше...

Прибувши на "Верховину", "рисі" почули поклин лісу й висипались з авто, неначе дикі коти, але так же само швидко повернулися в авто. Було зимно... До такого наші "рисі" не привикли. Проте, виховникам не було зимно. Вони мали заплановану теренову гру.

Теренова гра пройшла, як було заплановано, з перешкодами й пригодами. В однім місці "рисям" треба було перейти через річку. Річка невелика, але ж річка. Знайшли вони місце, де простяглася через річку колода. Колода була стара, обросла мохом і слизька. Наші "рисі" радилися, мудрували, дискутували, розповідали щось, а потім почали пробувати переходити... Теренова гра була цікава.

При березі річки "рисі" побудували вогнища і "запалили" їх. Друг Іван Турчан показав "рисям", як загортати "гамбургери" у алюмінієву бляху. Після смачного обіду "рисі" гасили вогонь, але по "погашенні" вогнищ були мокріші, чим вогнища.

Гра копаного м'яча була ділянкою друга Михайла Мочули. Вона була теж цікава й захоплююча, дарма що

площа була ще під водою і болотиста. Виявилося, що не всі могли брати участь у грі, бо один назав, що натягнув ногу, другий вдарився в коліно, третій ще щось подібне вигдавав, а ще інший знав усі правила гри і теж не міг будь-як грати. Грали приблизно годину й пів і вирішили, що дружина "Рись" є в стані змагатися за перше місце на "Вовчій Тропі".

У дорозі додому "рисі" ще раз підсумовували свої вміння, успіхи і знання та продовжували виливати свою мудрість на подив своїм виховникам. Повернувшись до своєї славної централі у Пассейку, вони дізналися, що одного "рися" бракувало між ними. Виховник, друг Турчан запевнив, що "рись" знає, як за себе дбати в лісі — він там має свого тата.

Після такої успішної прогулянки — підготовки до Свята Весни гурток "Рись" не може здобути менше, чим перше місце для своєї Пассейської станиці.

Ск о б !

Пл. учасн. Андрій Панченко,
31-й К. УПЮ-ів ім. Гетьм. Івана
Виговського в Пассейн, Н. Дж.

СПОГАДИ З ЮНАЦЬКИХ ТАБОРІВ "Морські таємниці" (УПЮ-он), "Безсмертний вогонь" (УПЮ-ів)

Після шістьох годин їзди автобусом ми приїхали о 9-й годині вечора до дуже гарного міста Пінамар над Атлантийським океаном.

До місця табору бракувало декілька кілометрів, і натягаючи наші наплечники, ми почали марш по пісковому пляжу; маючи за собою зоране небо, ми мали знамениту наго-

ду пригадати собі орієнтаційні знання.

На наказ нашого коменданта увійшли ми до пахучого соснового лісу, де розтаборилися при допомозі газових ліхтарів. Була вже 11-та година вечора.

Перша ніч швидко пройшла, і хоча ми втомлені були від нічного мар-

шу, взялися будувати кухню, їдальню, браму та охорону таборів. За пару годин вигляд таборів виявляв добре виконану працю. Після відкриття табору збірною бунчужні зашвидали на обід.

Усі нетерпеливо чекали на кінець пообіднього відпочинку, щоб кинути в обійми зеленої солоної во-

ди та щоб сильні хвилі покидали нами, мішаючись з білою піною. На жаль, не завжди погода нам сприяла. У хмарні дні ми забавлялися відбиванкою і пляжовим тенісом.

Дні швидко минали, на нічних вогниках ми часто слухали цікавих гутірок про наших героїв-воєнів і про теперішніх в'язнів, які досі терплять чужий советський чобіт. Ми здали собі справу, що навіть неймовірними муками й переслідуваннями не знищать москалі наш народ, не згасне той "бесмертний вогонь", що є в серці кожного українця.

Під час занять інструктори пояснювали нам різні точки-вимоги до пластових проб, які в останніх таборних днях учасники складали. Раз ми вибралися на цілоденну прогулянку до недалекого парку "Каріло", славного тим, що місцями у ньому не можна увійти до густого лісу. Голодні й помучені поверталися ми до табору, а інтенданти журилися тим, що мали приготувати вечерю. На їхнє щастя, а на наш апетит, несподівані гості: родина нашого голови НПС. При її допомозі зварили нам "мадярський гуляш", який ми смакували і вибрали аж до чистого баняного дна.

Наші близькі сусіди, юначки, ча-

сто нарікали на те, що силу в ногах вправляли вони тоді, коли чотири рази на день "лізли" до їдальні (вона була на пісковому горбку). Зате можуть вони тепер брати участь у спортових перегонах...

Також рідко коли нічна стійна в дівочому таборі доходила до свого кінця, бо переважно змучена юначка засипляла на потіху чергових стій-

нових, бо вони могли спати до самого ранку...

Признатися треба, що раз члени гуртка другої проби засоромили інтендантів, коли варили цілоденне харчування. Можна уявити собі якість зварених страв, коли вони дістали похвалу від нашого вимогливого коменданта обох таборів. Раз вирішили зайнятися обідом старші пластуни, вони пекли традиційне м'ясо на жарі — "асадо", а доказом, що смакувало воно, були чисті кісточки.

Кінчився табір. На останньому вогнику видно було сумні обличчя й очі учасників. У таборах ми набрали сил до дальшої цілірічної пластової гри.

Прийшов кінцевий наказ і ліквідація таборів. Тихцем складали ми шатра, пакували наплечники, зтирали наші сліди й оглянувши ще раз цю природу, що дружила з нами, маршем покинули її.

На двірці чекели на нас батьки й знайомі, ми дали їм знати про свій приїзд, співом пісень, а після короткого привітання з ними, стали ми в коло, беручись за руки, заспівали знову. З наших уст сумно залунала пісня "Вже надходить час прощання..."

Ст. пл. Юрко Федя

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КЛЮБ ПРИ СІТОН ГОЛЛ

Український Студентський Клуб при університеті Сітон Голл у Нью-Йорку вже давно відомий зі своїх радієвих програм і виступів, а в ньому від початку найбільше активні такі наші пластуни й пластунки. Цього року для відзначення Свята 22-го січня українські студенти влаштували на університеті "Український Вечір", який зібрав понад 300 присутніх.

Мистецька програма, виставка вишивок та дереворитів і образів, українські традиційні страви — все це враз із відповідними інформаціями про Україну виклиало щире зацікавлення і репортажі у місцевій пресі "Стар Леджер".

Ось одна із поміщених в американській газеті знімок, на який бачимо ст. пл. Христю Миндюк і ст. пл. Зірну Стебельську.

Український Клуб при "Ріджес Гай Скул" у Нью-Йорку

Різдвяний стіл, що його улаштували члени Українського Клубу при Peric Гай Скул в Нью-Йорку.

ПЛАСТУНКИ ДІТРОЙТУ

1. Гурток "Трембіта". 1-ий ряд (вгорі) зліва: Ліда Турянська, Зеня Присяжнюк, Леся Серафим. 2-ий ряд (внизу) зліва: Оля Сливна, Христя Михалович, Ніна Костюк. Наталя Сливна, Ліда Юрнів, Мотря Кізіма.
2. Провід і учасниці табору на Зеленому Ярі 1975 р. Комендант ст. пл. Тамара Сливинська, бунчужна: пл. вірл. Христя Михалович, писар — ст. пл. Рома Біла.

3. З'їзд виховників в Дітройті, 20 березня ц. р.
4. Гурток "Трембіта". Зліва: Ніна Костюк, Зеня Присяжнюк, Мотря Кізіма, Ліда Юрнів, Наталя Сливна, Ліда Турянська, Леся Серафим, Оля Сливна, Христя Михалович.

Фотографії дивись на сторінці 27

1. Провід Х Нуреня УПЮ-ок ім. О. Кобилянської в Дітройті. Зліва: пл. розв. Зеня Присяжнюк, пл. вірл. Наталя Сливна (писар), пл. вірл. Христя Михалович (нурінна), пл. розв. Ліда Турянська (хроніар), пл. розв. Ліда Юрнів (снарбник) пл. розв. Леся Серафим (суддя).

3. З'їзд виховників у Дітройті 20 березня ц. р.
4. Провід, (булава й інструктори) табору пластунок "За західним обрієм" 1975. По середині пл. сен. Роман Завадович, представник КПС для перевірки табору.

2. Свято Тараса Чуприни 11 квітня ц. р.

5. Воронба восном на Андріївському вечорі, 13 грудня 1975.

Упродовж шкільного року 1975/76 10-ий Курінь УПЮ-ок ім. Ольги Кобилянської в Дітройті працював з приємністю і завзяттям. Старші юначки з гуртків "Трембіта" і "Соловейки", крім пластової праці по гуртках і в курені, працюють сестричними і впорядницями. На деяких громадських імпрезах курінь виступає з різними точками, як спів, декламації тощо.

Як кожного року, так і м. р. 13-го грудня 1975 р. пластуни й пластун-

ки зібралися у своїй домівці на "Андріївський вечір". Дівчата ворожили "балабушками", картами, сіянням і виливанням воску, а хлопці жартували з дівчатами і танцювали. Найстарший гурток "Трембіта" співав на пластовій забаві 10 січня ц. р. і дебютував на балю інженерів 21-го лютого ц. р. Також у лютому відбулася лещатарська прогулянка пластунок і пластунів на далеку північ.

Місяць пізніше, 20 - 21 березня, відбувся з'їзд виховників із станиць

західної округи в Дітройті у Пластовому Домі. У тому часі наш курінь мав зустріч із кр. реф. УПЮ-ок ст. пл. Ярною Коморовською.

Візначаючи річницю Патронки куреня, гурток "Трембіта" підготував ляльковий театр — інсценізацію твору О. Кобилянської "В неділю рано зілля копала". Театр усім сподобався, і тому юначки повторили його на базарі. Однією із точок було відчитання життєпису Патронки.

У неділю 11 квітня ц. р. від год.

1

4

2

5

3

2-ої до 8-ої у Пластовій Домівці кіш пластунок влаштував Великодній Базар-ярмарок та виставку народного мистецтва, головню вишивок і кераміки. На базарі можна було закупити ручні роботи пластунок, включно із писанками, українські платівки, великодні картки, печиво та солодке. Базар був дуже вдалий, і кожний гурток заробив для своєї гурткової каси.

Наш курінь виступав також з гідками на Пластовому Свяченому. 29-31 травня члени нашої станиці відбули спільно із станицями Чікаго, Клівленд і Міннеаполіс Свято весни в Нонс, Індіана. Господарем Свята була Пластова Станиця в Чікаго. На цьому Святі весни гурток "Трембіта" перейшов до старшого пластуництва і з цієї нагоди склав 50 дол. на пресовий фонд "Юнака" із зароблених

в часі юнакування грошей. 25 дол. у тому, це заробіток цілого куреня на Великодньому базарі.

Вітаємо пластовим привітом: —

СКОБ!

За провід 10-го Куреня УПЮ-он:
Пл. вірл. Христя Михалович,
курінна

**СПИСОК ДАТКІВ
НА
ПРЕСОВИЙ ФОНД
"ЮНАКА",
що вплинули
до 30 червня ц. р.**

США:

Членки 10-го Куреня УПЮ-ок ім. О. Кобилянської, Дітройт — — — — —	75.00
Із цього \$50.00 склав гурток "Трембіта" з нагоди переходу до старшого пластуства і \$25.00 із заробітку куреня на Пластовому базарі. 216-ий Відділ Українського Народного Союзу, Філадельфія — — — — —	30.00
Самостійний Гурток УПЮ-ок "Гуцулки", Бріджпорт Ольга і Володимир Кобзарі, власники мотелю "Ксеня", Гантер, непрійнята заплата за приміщення пластунів і пластунок із станиці в Джерзі Сіті — — — — —	25.00
Ст. пл. Павло Дурбак, Чікаго — — — — —	11.00
Пл. юн. Степан Бордун, Джемейка — — — — —	5.00
Пл. сен. д-р Іларіон Домбчевський, Янгстаун — — — — —	3.50
Пл. сен. Марія Козак, Дітройт — — — — —	3.00
Пл. юн. Мирон Клос, Джемейка — — — — —	3.00
Пл. юн. Надя і Адріан Кічула, Елкінс Парк — — — — —	3.00
Пл. юн. Василь, Зірна і Микола Ніщуки, Балтімор — — — — —	2.00
Пл. юн. Адріан Проців, Чікаго — — — — —	2.00
Пл. юн. Роман Процик, Спрінгфілд — — — — —	2.00
Пл. юн. Роман Яремчук, Нью-Йорк — — — — —	2.00
Ст. пл. Христя Гук, Клівленд — — — — —	1.75

по \$1.00

Пл. юн. Іванана і Наталка Сокіл, Сілвер Спрінг; пл. юн. Марта Кандюк, Джексон Гайтс; пл. юн. Христя Ний, Віл- лінгфорд; пл. юн. Олександра Балабан, Річмонд Гілл; пл. юн. Петро Філіпов, Сілвер Спрінг; пл. юн. Роберт Ва- сильківський, Феїрфакс; пл. юн. Ігор Химич, Філадель- фія; пл. юн. Катерина і Андрій Панченки, Вудрідж; пл. юн. Мотря Бойко, Черрі Гілл; пл. юн. Лариса Саламаха, Балтімор — — — — —	10.00
Разом —	\$205.25

КАНАДА:

Ст. пл. Леся Радкевич, Торонто — — — — —	6.00
Ст. пл. Леся Осередчук, Вінніпег — — — — —	5.00
Ст. пл. Тамара і Таїса Воробій, Ріджайна — — — — —	4.50
по \$3.00	
Ст. пл. Володимир Держно, Торонто; пл. юн. Орест Цвин, Торонто; пл. юн. Люба Заналужна, Торонто — — — — —	9.00
по \$2.00	
Пл. юн. Ірина і Таня Корда, Торонто; пл. сен. Богдан Олійник, Едмонтон — — — — —	4.00
Ст. пл. Юрій Спольський, Іслінгтон — — — — —	1.50

по \$1.00

Пл. юн. Лариса Яримович, Торонто; пл. юн. Віра Дроздовська, Торонто; пл. юн. Леся Давидович, Торонто — — — — —	3.00
Канада разом:	\$33.00

Великобританія:

Пл. сен. Ярослав Іваницький, Ноттінгем — — — — —	1.64
Замість квітів на могили із США (посмертні згадки у цьому числі) — — — — —	410.00
УСІ РАЗОМ:	\$649.89

**ПРОХАЄМО
НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ**

● вирівняти негайно залеглу пе-
редплату, якщо хтось цього ще досі не
зробив; біля Вашої адреси є число, яке
вказує, до якого місяця і року запла-
чена Ваша передплата;

● скласти даток на пресфонд
"Юнака".

**В пам'ять мого Найдорожчого Мужа
св. п.**

пл. сен. кер. ВОЛОДИМИРА ЕРДЕНБЕРГЕРА
складаю \$25.00 на пресовий фонд "Юнана"
Ярослава Ерденбергер, Парма, США

**Замість квітів на могилу
св. п.**

пл. сен. кер. ВОЛОДИМИРА ЕРДЕНБЕРГЕРА
складаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнана"
Василь і Віра Нунди, Едмонтон, Канада

**В пам'ять моєї Дорогої Подруги
св. п.**

пл. сен. МАРІЙКИ МАЛИНОВСЬКОЇ
складаю \$10.00 на пресовий фонд "Юнана"
пл. сен. Люба Гарбачевська-Гілл, Нью-Йорк, США

**Замість квітів на могилу
св. п.**

ЯРОСЛАВА БАРАНСЬКОГО

великого приятеля пластової молоді та працюючого
члена Управи Пластприятю в Йонкерсі, зібрано на
поминах \$350.00 на пресовий фонд пластових журналів
"Юнана", "Готуйсь" і "Пластового Шляху".

Збірну перевела Ірина Іванчишин

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Шадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить 5½% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать

Вашу майбутність!

Пластуні і Пластунни,

учні свято-милолаївських шкіл,

силайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.

Спілка приміщується в будинку

Вашої школи і є відкрита від

год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529

Toronto, Ont. M6J 2P4

“ПОСІВНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО”

можна **набути**

- в Канаді: у Пластовій кооперативі “ПЛАЙ”

PLY Ltd., 768 Queen St. W.,

Toronto 3, Ont., Canada.

**Друкеря
КИЇВ**

виконує
всякі
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою

повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради

в українському подорожному бюроі

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada

Ціна: 90 центів RETURN POSTAGE GUARANTEED

**“МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК”
ЦІННА Й НЕОБХІДНА КНИЖКА
ДЛЯ КОЖНОЇ РОДИНИ І ШКОЛИ**

Здійснилася мрія наших визначних виховників — учителів — бл. пм. Ц. Паліїв та З. Зеленого. Уже можна набути у Видавництві Об'єднання Українських Педагогів Канади “Мій перший словник”, близько тисяча слів з ілюстраціями малярів Юрія та Яреми Козаків. Посібник необхідний кожній українській родині, яка плекає рідну мову.

Ціна книжки 6.00 дол плюс 50 центів на пересилку. Замовлення тільки грошовими переказами (Money Order) через труднощі з виміною чеків, слати на адресу:

“PLY” CO-OP. LTD., 768 Queen St. West
Toronto, Ont., Canada M6J 1E9